

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์
ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*

THE CURRICULUM DEVELOPMENT OF ENGLISH ENRICHMENT COURSE ENHANCING
INTERCULTURAL AND CREATIVE COMMUNICATION SKILLS
FOR UPPER-SECONDARY STUDENTS

ปรัชญา คณา^{1*}, ลัดดา หวังภาษิต¹, อัญชลี จันทรเสม²

Prachya Kana^{1*}, Ladda Wangpasit¹, Anchalee Jansem²

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

¹Faculty of Education Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

² คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

³Faculty of Humanities Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: prachya.kana@swu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) ศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาหลักสูตร ระยะที่ 2 การจัดทำร่างหลักสูตร ระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร และ ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 36 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านพฤติกรรมและการลงมือปฏิบัติ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน t-test แบบ dependent ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ มีการออกแบบเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ และร่างหลักสูตรมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 2) ประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเมื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, รายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์, ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม, ทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

Abstract

The study aims to 1) develop an English Enrichment Course curriculum enhancing intercultural and creative communication skills for upper-secondary students and 2) investigate the efficiency of the curriculum. This study was employed the research and development process comprising of four main phases including 1) researching essential information for curriculum development, 2) drafting the curriculum, 3) implementing the developed curriculum, and 4) evaluating the efficacy of the curriculum. The sample consisted of 36 Grade 10 students in the second semester of academic year of 2022, selected through purposive sampling. The duration of the study was 16 weeks. The research instruments included 1) the curriculum for the English Enrichment course, focusing on intercultural and creative communication skills for upper-secondary students, 2) pretest and posttest assessments covering three main aspects: knowledge and understanding, emotions and feelings, and behaviors and practices, and 3) a satisfaction survey questionnaire regarding the curriculum. Descriptive statistics, such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and dependent t-tests, were employed for data analysis. The findings indicated that 1) the developed curriculum consisted of seven main elements and four learning units with the appropriateness consistency level between 0.80 – 1.00, 2) the efficacy of the developed curriculum was that the posttest scores were higher than the pretest at a statistically significance level at .05 and exceeded the percentage of 80, and overall, students expressed high satisfaction with the curriculum ($\bar{X} = 4.29$)

Keywords: Curriculum Development, English Enrichment Course, Intercultural Communication, Creative Communication

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ส่งผลต่อการใช้ชีวิตของมนุษย์ในยุคปัจจุบันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยมีการสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการรับและส่งข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่มีการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสาร มีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยและมีช่องทางในการสื่อสารที่หลากหลาย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติและพฤติกรรมของคนในสังคมอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว (จินตวิรี เกษมสุข, 2554) ซึ่งการสื่อสารเป็นตัวกำหนดความคิด ทัศนคติ พฤติกรรม และการดำเนินชีวิต ทั้งนี้การติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบันเป็นการสื่อสารแบบไร้พรมแดนที่ไม่มีการจำกัดขอบเขตทำให้มนุษย์ติดต่อสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัยได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ไม่ว่าจะที่ไหนบนโลก จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการสื่อสารเฉพาะกลุ่มมาเป็นการติดต่อสื่อสารข้ามกลุ่ม ข้ามประเทศ หรือข้ามทวีป จนเกิดการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าการติดต่อสื่อสารจะรวดเร็วแต่การที่บุคคลมาจากพื้นฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกันก็ย่อมเกิดปัญหาในการสื่อสารได้ เช่น ความไม่เข้าใจกันในเรื่องของวัฒนธรรมที่ต่างกัน การสื่อสารที่ผิดพลาดที่เกิดจากการตีความหมายที่ต่างกัน หรือการเกิดความขัดแย้งกันเนื่องมาจากการสื่อสารที่ผิดความหมาย

จากความขัดแย้งที่เกิดจากการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมอาจก่อให้เกิดปัญหาทั้งระดับบุคคลและสังคม อันนำมาสู่ความไม่เข้าใจกันหรือความไม่สงบสุขได้ ดังนั้น แนวคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญ เนื่องจากบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ย่อมมีการแสดงออกและพฤติกรรมที่ต่างกัน (กุลพร หิรัญบุรณะ, 2556) ด้วยเหตุนี้การศึกษาและการทำความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันตลอดจน

กระบวนการที่เกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะช่วยลดความเข้าใจผิดในการสื่อสาร (กุลพร หิรัญบุรณะ, 2556) รวมทั้ง การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จากการสื่อสารทางบวกที่เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี เคารพ รับฟังความคิดเห็นอย่างเปิดใจ และเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน (Connors, J. V. , 2013)

นอกจากนั้นแล้วการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการสื่อสารจะต้องมีการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการในโลกยุคปัจจุบัน เพื่อเป็นการเตรียมการให้ผู้เรียนมีความพร้อมและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกที่รวดเร็ว ลดความขัดแย้งต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม และเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายวิชาภาษาอังกฤษ ได้กล่าวถึงสาระที่ 2 คือ ภาษาและวัฒนธรรม โดยแบ่งออกเป็น มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษา กับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และ ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรในรายวิชาภาษาอังกฤษสามารถพัฒนาทั้งทักษะทางภาษา ทักษะการสื่อสาร และวัฒนธรรม โดยที่การพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้โรงเรียนได้ผลิตสมาชิกของสังคมที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมนั้นๆ หลักสูตรจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าใจตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมได้อย่างมีความสุข (ขวลิต ชูกำแพง, 2551)

ทั้งนี้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งทุกคนเป็นนักเรียนใหม่ ที่มาจากหลากหลายโรงเรียนและภูมิภาคทั่วประเทศไทย จากการสำรวจพบว่า นักเรียนมาจากวัฒนธรรมที่หลากหลายทั้งทางด้านความคิด การใช้ชีวิต พื้นฐานของครอบครัว ฐานะ และเศรษฐกิจ ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตในการเป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และสามารถต่อยอดเพื่อการใช้ชีวิตในอนาคตได้

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษ เพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษและเป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปปรับใช้เพื่อก่อให้เกิดการเพิ่มพูนทักษะทั้งทางด้านภาษาอังกฤษ ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะสามารถปรับตัวในการใช้ชีวิตร่วมกับผู้คนที่มาจากหลากหลายวัฒนธรรม ดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว สามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เข้าใจและคำนึงถึงวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน และสร้างสังคมที่มีการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะลดความไม่เข้าใจกันหรือความขัดแย้งกันในสังคมทุกวันนี้ลงได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

2.1 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังใช้หลักสูตรตามเกณฑ์ 80/80

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการขอรับรองจริยธรรมสำหรับพิจารณาโครงการวิจัยที่ทำในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามหมายเลขข้อเสนอการวิจัย SWUEC-G-270/2565E ลงวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบวัตถุประสงค์ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ระยะเวลาที่ใช้ รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างต้องมีความยินยอมในการเข้าร่วมโครงการวิจัย และผลวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมโดยไม่มีการระบุรายบุคคลของผู้ถูกวิจัย โดยที่เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยดังนี้

การดำเนินการระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาหลักสูตร โดยทำการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบหลักในการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ยืนยันความถูกต้องและตรวจสอบคุณภาพ หลังจากนั้นทำการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และสำรวจความต้องการของหัวข้อที่นักเรียนมีความสนใจ โดยนำหัวข้อที่นักเรียนเลือกมากที่สุด 4 ลำดับแรก นำมาจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้

การดำเนินการระยะที่ 2 การจัดทำร่างหลักสูตร โดยการนำข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาจากระยะที่ 1 มาพัฒนาหลักสูตรตามองค์ประกอบที่ได้สังเคราะห์ขึ้น พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล หลังจากนั้นนำหลักสูตรและเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไป โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การดำเนินการระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยมีรูปแบบการวิจัยเป็นการศึกษากลุ่มเดียวแบบทดสอบก่อนและหลัง (The one group pre-test post-test design) โดยนำหลักสูตรและเครื่องมือที่ได้พัฒนาและปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร โดยที่ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรหลังจากจบหลักสูตรเพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษา - ภาษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จำนวน 505 คนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ 1 จำนวน 36 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนต้องมีคุณสมบัติคือ กำลังศึกษาในแผนการเรียนภาษา - ภาษา มีผลการทดสอบทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B2 ขึ้นไป และมีความสนใจที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร จะแบ่งออกเป็นจำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 16 ชั่วโมง ตามคู่มือหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับองค์ประกอบของหลักสูตรได้มาจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร สำหรับหลักสูตรประกอบไปด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยที่ 1 When East Meets West หน่วยที่ 2 Verbal and Nonverbal Communication หน่วยที่ 3 Business Across Culture และหน่วยที่ 4 Diversity, Civic Engagement, and Global Citizenship เป็นเนื้อหาของหลักสูตร ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะเน้นทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบไปด้วย 1) ผลการเรียนรู้ 2) สารการเรียนรู้ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการจัดการเรียนรู้ และ 6) การวัดประเมินผล โดยผู้วิจัยจัดทำเป็นคู่มือหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยที่ผู้วิจัยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ โดยอาศัยประเภทของการฝึกอบรมทางวัฒนธรรมของ Brislin (Brislin, R.W., 1989) มาประยุกต์เป็นขั้นตอนในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นให้ความรู้ 2) ขั้นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 3) ขั้นฝึกฝนและทดลอง 4) ขั้นสร้างความตื่นตัวทางวัฒนธรรม และ 5) ขั้นหาสาเหตุและอธิบายพฤติกรรม หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จะมีการทำกิจกรรมการอภิปรายและสะท้อนคิด สำหรับการวัดประเมินผลจะมีการประเมินโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนเมื่อเรียนจบหลักสูตร ซึ่งพัฒนาจากการสอบถามความต้องการจำเป็นของนักเรียนในการพัฒนาหลักสูตร และให้นักเรียนได้เลือกหัวข้อที่นักเรียนต้องการจะเรียนรู้ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรแล้วนำหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ หลังจากนั้นทำการปรับและแก้ไขตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบทดสอบด้านความรู้และความเข้าใจ เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวมเป็น 40 คะแนน ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดด้านอารมณ์และความรู้สึก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน และตอนที่ 3 เป็นแบบวัดพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน โดยที่ตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า แบบ 5 ระดับ สำหรับแบบทดสอบผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ หลังจากนั้นนำมาทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น แล้วนำมาปรับให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ โดยที่ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อหลักสูตร ซึ่ง

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ และตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ สำหรับแบบวัดความพึงพอใจ ผู้วิจัยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ หลังจากนั้นนำมาทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเข้าใจของนักเรียน แล้วนำมาปรับให้มีความเหมาะสมเพื่อนำไปใช้กลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ หลังจากผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาหลักสูตรจากองค์ประกอบทั้ง 7 องค์ประกอบ หลังจากตรวจสอบคุณภาพแล้ว ผู้วิจัยนำหลักสูตรไปทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยมีการประเมินผลด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และมีการประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรหลังจากดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง
2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยการทดสอบค่าที (t-test for dependent samples)
3. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การตั้งวัตถุประสงค์ 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ 7) การประเมินหลักสูตร

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แยกเป็นองค์ประกอบ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารแยกเป็นองค์ประกอบ

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-test	p-value
ด้านความรู้และความเข้าใจ (K)					
ก่อนเรียน	40	30.89	5.656	4.902*	.000
หลังเรียน	40	33.78	4.667		

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารแยกเป็นองค์ประกอบ (ต่อ)

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t-test	p-value
ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A)					
ก่อนเรียน	30	20.83	3.996	10.787*	.000
หลังเรียน	30	24.39	3.849		
ด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ (B)					
ก่อนเรียน	30	21.42	3.475	14.048*	.000
หลังเรียน	30	24.89	2.670		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแยกเป็นองค์ประกอบ โดยใช้สถิติ t-test independent พบว่า คะแนนหลังเรียนด้านความรู้และความเข้าใจ มีคะแนนเฉลี่ยที่ 33.78 ด้านอารมณ์และความรู้สึก มีคะแนนเฉลี่ยที่ 24.39 และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ มีคะแนนเฉลี่ยที่ 24.89 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนทุกด้านหลังจากการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลหลังการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ละองค์ประกอบเมื่อเทียบกับเกณฑ์ (คะแนนมากกว่าร้อยละ 80)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารกับเกณฑ์ (คะแนนมากกว่าร้อยละ 80)

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	Mean	ร้อยละ	S.D.	t	p-value
ความรู้ความเข้าใจ (K)						
หลังเรียน	40	33.78	84.45	4.667	4.902*	.000
ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A)						
หลังเรียน	30	24.39	81.30	3.849	10.787*	.000
ด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ (B)						
หลังเรียน	30	24.89	82.97	2.670	14.048*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับเกณฑ์ (คะแนนมากกว่าร้อยละ 80) พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านความรู้และความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 84.45 ด้านอารมณ์และความรู้สึกคิดเป็นร้อยละ 81.30 และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 82.97 ซึ่งคะแนนทุกด้านสูงกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้

2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจต่อหลักสูตร (n=36)

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเป้าหมายของหลักสูตร			
1. นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้	4.17	0.81	มาก
2. นักเรียนสามารถสื่อสารโดยเข้าใจความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของคู่สนทนาในการสื่อสารทั้งวงจภาษาและอวจนภาษา	4.38	0.76	มาก
3. นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกโดยอาศัยทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	4.53	0.56	มากที่สุด
4. นักเรียนสามารถพูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษจากเรื่องราวจากการดู การฟัง และการอ่าน ได้อย่างชัดเจนและสร้างสรรค์	4.38	0.64	มาก
ด้านหลักสูตร			
5. เนื้อหาและทักษะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.27	0.84	มาก
6. นักเรียนทราบแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.36	0.72	มาก
7. จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.36	0.83	มาก
8. นักเรียนได้เรียนหลักสูตรที่มีความทันสมัยและมีความหลากหลายของเนื้อหาในหลักสูตร	4.33	0.75	มาก
ด้านการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร			
9. นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.22	0.72	มาก
10. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.27	0.77	มาก
11. นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน	4.16	0.84	มาก
ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร			
12. นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผลทั้งทางด้านความรู้ กระบวนการ และคุณลักษณะ	4.30	0.78	มาก
13. นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.33	0.63	มาก
14. นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง	4.13	0.86	มาก
รวม	4.29	0.17	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวม เท่ากับ 4.29

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การอภิปรายผลของการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยหลักสูตรได้มีการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Richards, J. C. , Brown, J.D., Taba, H. และ Tyler (พบบองค์ประกอบของหลักสูตร 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การตั้งวัตถุประสงค์ 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การประเมินผลการ

จัดการเรียนรู้ และ 7) การประเมินหลักสูตร จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพัฒนาหลักสูตร จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทำให้ทราบว่านักเรียนมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ความต้องการของเนื้อหาที่นักเรียนต้องการเรียนรู้ซึ่งนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร การตั้งวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องและมีทิศทางในการพัฒนาทักษะของนักเรียน รวมทั้งการออกแบบการจัดการเรียนรู้ (Richards, J. C. , 2001; Brown, J.D., 1995; Taba, H. , 1962; วิชัย วงษ์ใหญ่, 2551) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของ Storey, C. W. ที่ได้ทำการศึกษากระบวนการการพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัย 3 แห่งในประเทศญี่ปุ่น เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของชาวญี่ปุ่น ซึ่งมีองค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการจำเป็น 2) การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) การทดสอบ 4) การวางแผนของรายวิชา 5) การเลือกและพัฒนาเนื้อหา 6) การเลือกและพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ 7) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และ 8) การประเมินหลักสูตร (Storey, C. W. , 2007)

2. การอภิปรายผลของประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า

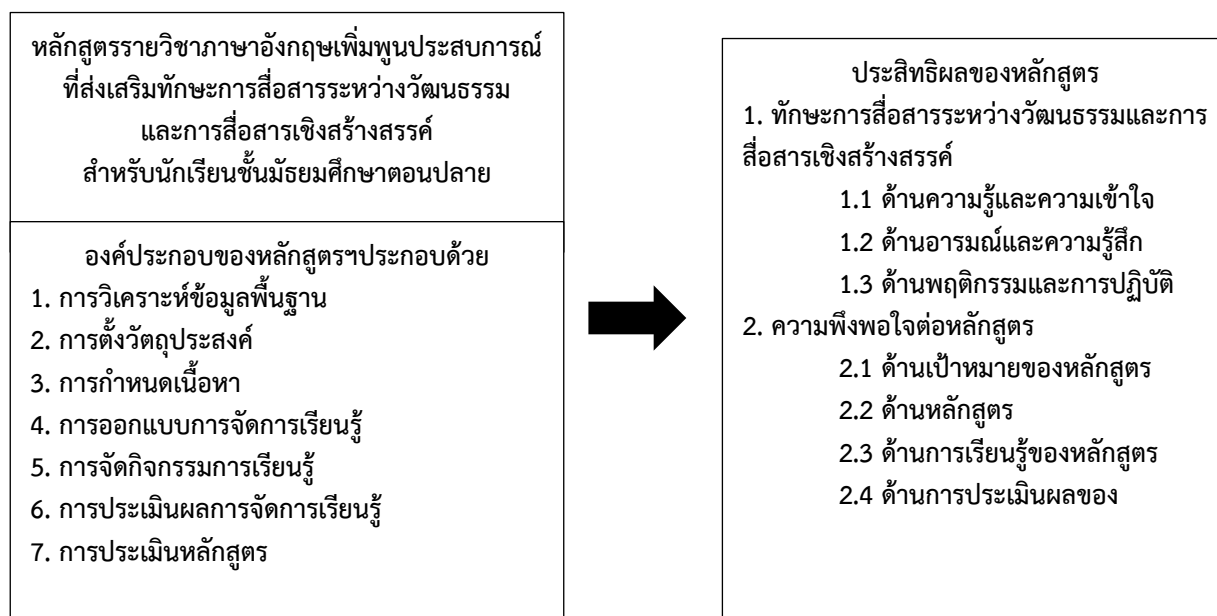
2.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองใช้หลักสูตรฯ สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรและสูงกว่าร้อยละ 80 โดยที่ด้านความรู้และความเข้าใจ มีคะแนนเฉลี่ย 33.78 คิดเป็นร้อยละ 84.45 ด้านอารมณ์และความรู้สึก มีคะแนนเฉลี่ย 24.39 คิดเป็นร้อยละ 81.30 และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ มีคะแนนเฉลี่ย 24.89 คิดเป็นร้อยละ 82.97 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ประยุกต์การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และร่วมกันระดมความคิดร่วมกัน วางแผน และลงมือปฏิบัติร่วมกันรวมทั้งสะท้อนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นด้วยกัน สำหรับเวลาในการใช้หลักสูตรจำนวน 16 สัปดาห์มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน โดยผ่านการสอนผ่านกระบวนการคิด การลงมือทำ รวมทั้งการนัดพบนอกชั้นเรียนเป็นรายบุคคลอยู่เสมอเพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านใบงานที่นักเรียนตอบคำถามหรืองานเขียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา วีระปริยากร ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบผสมผสานด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะในการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และทักษะการทำงานร่วมกันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีผลการประเมินโมเดลที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดี โดยมีค่าประสิทธิภาพทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม การทดลองภาคสนาม สูงกว่าเกณฑ์กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ และแนวทางการทำงานร่วมกันกับอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาด้วยตนเอง ทำให้มีโอกาสดูแลทุกคนได้ร่วมมือปรึกษาหารือ และทุกคนเป็นส่วนหนึ่งในการวิจารณ์ผลงานในกลุ่มตนเอง และกลุ่มอื่น ๆ อันจะนำมาสู่โอกาสในการเห็นถึงกระบวนการการทำงานของกลุ่ม การปรับปรุงงาน การร่วมกันตรวจสอบผลงาน และการเขียนสรุปผลการปฏิบัติงาน (จินตนา วีระปริยากร, 2560) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu, S., & Dall'Alba, G. ที่ศึกษาการใช้การทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักศึกษาในเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยกระตุ้นนักศึกษาให้พัฒนาความรู้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมโดยการปรับตัวเองให้เข้ากับโลกนอกห้องเรียน และการเรียนรู้จากประสบการณ์และมุมมองของผู้อื่นในการทำกิจกรรมกลุ่ม จากการศึกษาประสบการณ์ของนักศึกษาในการทำงานเป็นกลุ่มและการเชื่อมโยงระหว่างแสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม สามารถเพิ่มประสิทธิผลในการเรียนรู้และมีคะแนนสูงขึ้นในการเรียนรู้เรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมผ่านประสบการณ์การทำงานกลุ่ม (Liu, S., & Dall'Alba, G. , 2012)

2.2 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน

ปลายอยู่ในระดับมาก สำหรับหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้มีการพัฒนาตามองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้เนื้อหาที่มีความท้าทายต่อระดับความสามารถทางภาษาของนักเรียน มีกิจกรรมที่เน้นนักเรียนได้ลงมือทำ เปิดโอกาสได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพูด การแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน และยังมีการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจและเกิดทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ตามองค์ประกอบด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านพฤติกรรมและการลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Asakereh, A., & Dehghannezhad, M. ที่พบว่า การเพิ่มทักษะการพูดและกิจกรรมที่ฝึกฝนทักษะการพูดที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในชั้นเรียนมีผลดีต่อความพึงพอใจต่อรายวิชาภาษาต่างประเทศ (Asakereh, A., & Dehghannezhad, M., 2015) รวมทั้งยังสอดคล้องกับ He, Y., & Fu, X. ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจจากการใช้หลักสูตรที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกและออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า การที่นักศึกษาได้มีโอกาสในการเลือกและออกแบบเนื้อหาด้วยตนเองทำให้มีความพึงพอใจในหลัก อยู่อยู่ในระดับสูง (He, Y., & Fu, X., 2022) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฝะอบ พวงน้อย และคณะ ที่พบว่า แม้ว่าการจัดหลักสูตรของการพัฒนาหลักสูตรและชุดสื่อการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อการท่องเที่ยว เมืองไทยในวิถีพุทธ จะมีเนื้อหาที่ยากและท้าทายกับผู้เรียน แต่ถ้าวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจชวนติดตาม มีการอธิบายเชื่อมโยงประสบการณ์ร่วมกันระหว่างวิทยากรและผู้เรียน รวมทั้งมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าอิสระเพิ่มเติมจากสิ่งที่เรียน ผู้เรียนก็ยังมีระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรในระดับที่ดี (ฝะอบ พวงน้อย, 2558)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สรุปและข้อเสนอแนะ

หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การตั้งวัตถุประสงค์ 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ 7) การประเมินหลักสูตร โดยที่เมื่อทดลองใช้หลักสูตรกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 รวม 16 สัปดาห์ จำนวน 36 คน พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทั้งทางด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และมีผลการประเมินสูงกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อีกทั้งนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับข้อเสนอแนะผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะดังนี้ 1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นรายวิชาเพิ่มเติมได้ แต่จะต้องศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรทั้ง 7 องค์ประกอบ เพื่อให้มีประสิทธิภาพของหลักสูตรเป็นไปตามความต้องการได้และสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของนักเรียนได้ หรือสามารถปรับความยากง่ายของระดับภาษาและการจัดการเรียนรู้ แต่ควรยึดองค์ประกอบของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการทดลองนำหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปพัฒนาเป็นรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในบริบทอื่นหรือสังกัดอื่น เช่น โครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ โครงการหลักสูตรสองภาษา โครงการหลักสูตรนานาชาติ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือโรงเรียนอื่นๆ ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือกระทรวงกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ นักเรียนควรมีระดับทางภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐาน CEFR ในระดับ B2 ขึ้นไป หรือควรมีการศึกษาต่อยอดและพัฒนาหลักสูตรทางภาษาที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ โดยปรับปรุงเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของสาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในลำดับถัดไป

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กุลพร หิรัญบุรณะ. (2556). Intercultural Communication: Globalization and Social Justice. ภาษาปริทัศน์, 12(3), 111-116.
- จินตนา วีระปริยาการ. (2560). การพัฒนาโมเดลสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบผสมผสาน ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะในการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และ

ทักษะการทำงานร่วมกันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จินตวิทย์ เกษมสุข. (2554). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ชวลิต ชูกำแพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ผะอบ พวงน้อย. (2558). การพัฒนาหลักสูตรและชุดสื่อการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อการท่องเที่ยวเมืองไทยในวิถีพุทธ. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 25(1), 137-147.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2551). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

Asakereh, A., & Dehghannezhad, M. (2015). Student satisfaction with EFL speaking classes: Relating speaking self-efficacy and skills achievement. *Educational Research*, 25(4), 345-363.

Brislin, R.W. . (1989). Intercultural communication training. In M.K. Asante & W.B. Gudykunst (Eds.), *Handbook of International and Intercultural Communication* (pp. 441-457). California: Sage Publications.

Brown, J.D. (1995). *The elements of language curriculum: A systematic approach to program development*. USA: Heinle&Heinle publishers.

Connors, J. V. . (2013). *Getting through: Keys to constructive communication*. Desert Exposure, 17(2013b), 37-39.

He, Y., & Fu, X. . (2022). Learning Satisfaction of Learners and Curriculum Design under Different Online Teaching Platforms. *International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET)*, 17(10), 227-239.

Liu, S., & Dall'Alba, G. . (2012). Learning intercultural communication through group work oriented to the world beyond the classroom. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 37(1), 19-32.

Richards, J. C. . (2001). *Curriculum Development in Language Teaching* Cambridge Professional Learning. Cambridge: Cambridge University Press.

Storey, C. W. . (2007). Insights into Language Curriculum Development. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, 4(1). 86-107.

Taba, H. . (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World.